

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 15.3.2004 61. vuosikerta Numero 1 Sivu 15

Varaudu vahingon varalta

Päivi Rissanen, Kuopion aluetyöterveyslaitos

Maatilojen koko on kasvanut viime vuosina nopeasti. Myös tuotantotekniikka on kehittynyt, ja samalla maataloustuotannosta on tullut haavoittuvaa. Maataloudessa tulevia tapahtumia ei koskaan pystytä täysin ennustamaan. Niihin kannattaa silti varautua ennakolta.

Kuopion aluetyöterveyslaitoksessa selvitettiin vuosina 2002 - 2003 maatalousyrittäjien varautumista poikkeustilanteisiin, kuten sähkö- ja vesikatkoksiin sekä tapaturmiin ja tulipaloihin. Tutkimuksessa oli mukana 20 isoa maitotilaa, joilla oli vähintään 40 lypsylehmälle rakennettu pihatto. Tilat sijaitsivat Pohjois-Savossa ja Keski-Pohjanmaalla.

Varasähkö tarpeen

Sähkökatkoksen sattuessa koneistetun maatilán päivärytmi menee hetkessä sekaisin. Lypsykone ei toimi, maitoa ei saada jäädytetyksi, rehunjakoautomaatti ei jaa rehua, ilmanvaihto ei toimi eikä juomavettä riitä eläimille. Sähkökatkos aiheuttaa monenlaista lisätyötä ja taloudellisia tappioita viljelijälle. Siksi varajärjestelmän hankkiminen on tärkeää varsinkin isoilla tiloilla.

Sähkökatkosten varalta kahdeksan tilaa oli hankkinut aggregaatin, ja neljä tilaa ilmoitti harkitsevansa aggregaatin hankkimista. Pohjanmaalla aggregaatti ei ollut yhtä yleinen kuin Savossa. Perusteluina oli Pohjanmaalla yleensä se, ettei sähkökatkoja juuri ollut tai ne eivät kestäneet pitkään. Pohjanmaalla ei ole metsiä, joissa myrskyt ja talven lumikuormat aiheuttaisivat linjojen katkeamisia. Lisäksi tutkimustilat sijaitsivat lähellä taajamia, jolloin sähkökatkokset hoidetaan ehkä nopeammin kuin syrjäkylillä.

Suurin osa tutkimustiloista kuului kunnalliseen tai vesiosuuskunnan vesijohtoverkkoon. Tässä suhteessa tilat olivat Pohjanmaalla paremmassa asemassa kuin Savossa, missä monen tilan vesihuolto oli oman kaivon varassa.

Ensiapua ja sammutusta

Ensiaputarvikkeet olivat navetassa 10 tilalla ja asuinrakennuksessa ja/tai autossa 10 tilalla. Ensiaputarvikkeita olisi hyvä olla navetassa, jossa ne olisivat saatavilla tarvittaessa. Samoin alkusammuttimen olisi oltava heti käytettävissä tulipalon uhatessa. Kaikki tilat ilmoittivat, että heillä oli alkusammutin, mutta vain 15 tilalla se oli

navetassa. Maa- ja metsätalousministeriön rakentamisohjeiden mukaan jokaista tuotantorakennusta kohti tulisi olla vähintään yksi käsisammutin. Suositus on, että sammutin on jokaisessa palo-osastossa. Sammutin tulee sijoittaa tuotantorakennuksen huoltotilaan tai lähelle ulko-ovea.

Tapaturmiin varautumisessa tärkeintä on niiden ennalta ehkäisy. Työympäristön ja työmenetelmien turvallisuudesta on huolehdittava. Samoin paloturvallisuuteen on kiinnitettävä huomiota jo navetan rakennusvaiheessa. Jos tulipalo kaikesta huolimatta pääsee valloilleen, on vakuutusten oltava kunnossa.

Lisätietoja: paivi.rissanen@ttl.fi
puh. (017) 201 186

